

18 decembrie 2020, nr.08-1/70

RAPORT PRIVIND VIZITA PREVENTIVĂ INSPECTORATUL DE POLIȚIE CĂUȘENI

30 noiembrie 2020

Raportul a fost elaborat de,
angajații Oficiului Avocatului Poporului,

- *Iurie DUBENCO, consultant principal, Direcția prevenirea torturii OAP*
- *Aladin LOZAN, consultant, Direcția prevenirea torturii OAP*
- *Diana MAZNIUC, analistă, Direcția prevenirea torturii*
- *Alexandru ZUBCO, șef, Direcția prevenirea torturii OAP*

A. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

În conformitate cu dispozițiile paragrafului 8 din Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului aprobat prin Legea nr.164/2015 și a art.24, al.2 din Legea cu privire la Avocatul Poporului nr.52/2014, la 18 august 2020 a fost efectuată o vizită preventivă la Inspectoratul de poliție CĂUȘENI (în continuare IP Căușeni).

Scopul vizitei: Monitorizarea situației persoanelor reținute și aflate în custodia poliției în contextul elaborării Raportului tematic al Avocatului Poporului privind situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției¹

Alte vizite:

21.06.2017 Oficiul Avocatului Poporului, Secția prevenirea torturii

10.08.2018 Oficiul Avocatului Poporului, Direcția prevenirea torturii

Standarde de monitorizare:

- 1) Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
- 2) Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene REC (2006)2;
- 3) Rezoluția ONU nr.43/173 din 09/12/1988 privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare;
- 4) Rezoluția ONU A/RES/57/199 din 18/12/2002 privind Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.
- 5) Rezoluția ONU 40/33 din 29/11/1985 privind Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite cu privire la administrarea justiției pentru minori (Regulile de la Beijing);
- 6) Recomandarea Rec (2006)13 a Comitetului de Miniștri ai statelor-membre privind detenția provizorie, condițiile în care are loc aceasta, precum și aplicarea garanțiilor împotriva abuzului;
- 7) Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) (articolul 3), protocoalele la CEDO și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante din 1987, precum și rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) privind situația din Republica Moldova;
- 8) Codul de executare / Statutul Executării pedepsei de către condamnați.;
- 9) Legea cu privire la poliție.

NOTĂ: Aspectele relatate în Raportul de vizită descriu exclusiv situația din ziua monitorizării!

B. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Inspectoratul de poliție Căușeni se află în or. Căușeni, str. Meșterul Stanciu nr.4. Instituția este condusă de comisarul-șef, Dl Ion BALCAN. Echipa de vizită a discutat cu comisarul-șef, adjunctul acestuia, reprezentanții Secției urmărire penală, Secției detenție și escortă și feldcerul izolatorului.

IP dispune de izolator de detenție provizorie, renovat recent din fondurile europene și dat în exploatare prin Ordinului IGP în decembrie 2019. Izolatorul de detenție provizorie este destinat

¹ Această vizită de monitorizare a fost organizată în cadrul proiectului „Apărătorii împotriva torturii”, implementat de Oficiul Avocatului Poporului cu susținerea financiară a Uniunii Europene și Fundației Soros-Moldova.

pentru detenția persoanelor reținute pe un termen ce nu depășește 72 ore pentru adulți și 24 ore pentru minori. Izolatorul, asigură detenția preventivă a persoanelor reținute de IP Ștefan Vodă și IP Căușeni.

Pe durata pandemiei publice de COVID19 în izolator au fost plasate persoane cu statut de reținut, arestați și condamnați de până la 7 zile în scop de măsură de protecție. La momentul vizitei, în izolator era deținută o persoană de sex masculin deținută din 29 noiembrie 2020 (1 zi). Pe parcursul anului 2020 în izolator au fost deținute 359 de persoane, printre care 14 femei și 9 minori. Din numărul total 8 persoane au fost arestate contravențional. IP Căușeni are 23 de funcții vacante, dintre care 4 funcții sunt vacante în Serviciul detenție și escortă.

C. COOPERAREA

Angajații IP au manifestat deschidere spre cooperare și comunicare directă pe durata vizitei. Angajații OAP nu au avut restricții la accesul în instituție, la registrele de evidență a persoanelor reținute, biroul de anchetă, blocul sanitar, blocul alimentară, curtea de plimbări și spațiile de detenție. La fel, a fost asigurată confidențialitatea discuției cu persoana aflată în custodie. Au fost intervievați 10 angajați ai poliției (ofițeri de urmărire penală) pe domeniul de monitorizare.

D. REALIZAREA GARANȚIILOR LA REȚINERE

D1. REȚINEREA PERSOANEI DE POLIȚIE:

extras din interviu cu persoana reținută despre procesul reținerii:

...sâmbătă seara (28.11.2020) am fost în stare de ebrietate în mașina unui prieten. În automobil am fost 3 sau 4 nu țin minte. Eu am fost pe bancheta din spate și când ne-am pornit, am adormit. Sunt martori și camere video dovadă că m-am urcat pe bancheta din spate. Când m-am trezit, m-aflam pe bancheta din spate în mașina poliției. Nu-mi amintesc, cum am ajuns în mijlocul de transport al poliției. Aproape de ora 2.00 noaptea (29.11.2020) mă aflam la poliția Ștefan-Vodă. Am fost numai eu și poliția. Poliția mi-a spus că celorlați prieteni, le-au dat drumul acasă, eu nu i-am văzut deloc. Anchetatorul mi-a întocmit pr.-verbal de reținere și mi-a spus că am urcat beat la volan, precum că am creat o situație de accident și am agresat un colaborator de poliție. Eu nu am permis de conducere și la volan nu am urcat. Am dovezi, dar restul, eu nu țin minte ce au făcut. Eu dormeam și nu puteam să agresez vreun polițist. A fost și avocatul, care mi-a spus că o să fiu reținut pentru 72 de ore și posibil după asta să-mi „deie drumul acasă”, adică după 72 de ore. La reținere, mi-a explicat drepturile, dar eu le cunosc. Mi s-a permis să anunț o rudă despre reținerea mea, însă nu știam numărul de telefon. Am cerut să-mi deie telefonul să văd numărul și mi s-a refuzat. După asta, am fost dus la spitalul din Ștefan-Vodă și apoi în izolatorul de la Căușeni. În izolator, iar m-a controlat medicul și mai târziu mi-au dat de mâncare. În inspectoratul de poliție Ștefan Vodă, m-am aflat de la ora 3.00 până la ora 7.00 (29.11.2020), după care am fost transportat la IP Căușeni.

Astfel, persoana privată de libertate a reflectat următoarele stări de fapt: (a) în momentul reținerii, nu-și amintește dacă ofițerii de poliție s-au legitimat; (b) spre sediul instituției a fost transportat cu un mijloc de transport; (c) la imobilizarea acestuia prin aplicarea forței fizice și a mijloacelor

speciale nu s-a recurs. În același timp, reținutul anunță că ar fi fost înștiințat despre temeiul reținerii: *cauzarea unui accident rutier; agresarea unui ofițer de Poliție (reținere în flagrant)*. Alăturat, detaliază că: i-au fost comunicate drepturile active pe perioada derulării acțiunii de reținere în Inspectoratul de Poliție Ștefan Vodă.

În continuare, persoana privată de libertate explică că (a) în sediul Inspectoratului de Poliție sunt afișate, în mod accesibil, panouri informative privitoare drepturilor active pe timpul derulării acțiunii de reținere; (b) i-a fost comunicat dreptul la tăcere; (c) nu a fost supus acțiunii de audiere în lipsa apărătorului; (d) nu i-a fost permisă înștiințarea nemijlocită a rudelor despre faptul reținerii, această obligație a fost onorată de către angajații Inspectoratului de Poliție Căușeni, telefonic; (e) reprezentantul convențional și l-a desemnat în mod individual, fără de a fi ghidat de către un exponent al autorității; (f) dreptul la întrevederi cu apărătorul acestuia a fost unul caduc, persoana reținută nefiind capabilă de a-l exercita după propriile necesități; (g) la faza întocmirii Procesului-verbal de reținere a fost prezent, inclusiv și apărătorul acestuia, menționează, subsidiar, că ar fi uzat de dreptul de a depune contestații și că ofițerul de poliție ar fi avut o atitudine de resemnare față de cele menționate; (h) a fost alimentat de 3 ori per zi; (j) a fost supus controlului medical; (k) a beneficiat o singură zi de plimbarea prescrisă de lege, timp de 2 minute.

Potrivit angajaților chestionați, durata deplasării persoanei de la locul reținerii până la sediul poliției variază de la 1 oră la 3 ore, fie în dependență de distanță. În această perioadă, reținuților le sunt asigurate facilitățile necesare, precum *apă, baie sau telefon*. **Practica ne-recurgerii la aplicarea forței fizice sau a mijloacelor speciale este pozitivă. Totuși, unele circumstanțe reclamă, în scop de securitate, aplicarea unor tehnici de imobilizare a persoanei reținute (de ex: a celei agresive). Însă, pentru acest segment, urmează a se realiza testul proporționalității și-al necesității. Alăturat, angajații poliției urmează a fi instruiți periodic în partea ce ține de punerea în aplicare a procedurilor, asigurându-se, de altfel, că nu pun în pericol integritatea fizică, psihică a persoanei reținute.**

34% dintre angajați au susținut că drept temei de reținere a persoanei a fost „*săvârșirea unei infracțiuni sau alte temeuri*”, alți 33% au afirmat că „*comiterea unei infracțiuni – până la 7 zile pentru săvârșirea infracțiunii marcate la art.145 Cod penal*”. Toți au afirmat că explică temeiurile reținerii *întotdeauna*. Alăturat, răspunsurile oferite de către angajații IP nu par a îngloba temeiurile reținerii exprimate în legislația procesual-penală. Mai degrabă, relevăm o lipsă de profesionalism. Observația respectivă este o premisă pentru conducătorul instituției de a iniția cursuri de formare continuă a angajaților.

67% din chestionați au menționat că informează persoana reținută despre drepturile procesuale la reținere în formă *scrisă, contra semnătură* și alții în formă *mixtă verbală și scrisă*. **Aici, merită de menționat că temeiul reținerii urmează a fi expus și explicat în toate cazurile. Acesta prezintă importanță pentru ambele părți (i) reținut, pentru a-și construi strategia apărării; a conștientiza că recunoașterea vinovăției este o chestiune de demnitate, odată ce faptul a fost atestat, respectiv, a purcede la cooperarea cu autoritatea, în vederea specificării tuturor circumstanțelor (aspect care conlucrează și cu îmbunătățirea propriei situații: procedură simplificată) și (ii) formarea unui dialog viabil prin informarea imediată a persoanei reținute și realizarea unor metode amiabile, care inclusiv ar permite detestarea existenței sau a inexistenței elementelor infracționale. Mecanismul utilizat trebuie să fie asistat de**

instrumente ca: (a) repetarea informației, (b) explicarea detaliată, (c) reamintirea unor particularități în referința unor acțiuni procesual-penale, (d) exemplificarea prin consecințe negative sau urmări pozitive. Profunzimea comunicării drepturilor active pe timpul derulării acțiunii procesuale de reținere asigură și punerea în aplicare a acestora.

D2. ASIGURAREA DREPTULUI LA INFORMARE ÎN CADRUL REȚINERII:

Codul de procedură penală în art. 11 (5), art. 64 (2) (2), art. 66 (2) (2) și art. 167 (1) prevede dreptul persoanei bănuite/învinuite de a primi imediat informații cu privire la drepturile de care dispune, într-o limbă pe care o înțelege.

Prevederi similare se conțin în art. 25 alin (5) pct. (10) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului (nr.320 din 27.12.2012).

Codul de Procedură Penală conține prevederi generale cu privire la modul în care este informată persoana reținută privind drepturile sale, stabilind că această informație trebuie să cuprindă drepturile de care dispune persoana reținută, în conformitate cu art. 64 CPP, inclusiv dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, de a da explicații care se includ în procesul-verbal, de a beneficia de asistența unui apărător și de a face declarații în prezența acestuia.

Organul de urmărire penală îi asigură bănuitului posibilitatea să-și exercite dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele care nu sânt interzise de lege și aduce la cunoștință fără întârzieri persoanei reținute drepturile și obligațiile prevăzute de art. 64 din Codul de procedură penală.

67% din chestionați au menționat că momentul informării persoanei în privința drepturilor procesuale la „*locul reținerii*”, și restul au indicat că la „*locul reținerii*” sau „*la sediul poliției*”. **Reiterăm că informarea privind drepturile procesuale existente la etapa reținerii urmează a fi efectuată din start (reținerea de facto) și reamintită la fiecare acțiune procesuală, cu specificarea ondulațiilor fiecărei facultăți, intensificând în acest mod conceptul că autoritatea acționează petru colectivitate și nu împotriva unei persoane. Elementele infracționale vor fi atestate, dat fiind capacitatea acestora de a se amprenta, dar este utilă și colaborarea pretinsului autor al infracțiunii, care deși, obținând un nou statut, poate beneficia de anumite drepturi și facilități adaptate circumstanțelor restrictive. Aici, amintim că indicatorul „la locul reținerii” este unul prețios în materia informării despre existența drepturilor aflate la îndemâna persoanei reținute, dar se face necesară și reamintirea acestora la fiecare etapă parcursă în interiorul reținerii – pentru a se asigura faptul că persoana reținută a acționat sub consimțământ informat, a evaluat calitatea prestației ofițerilor de poliție, etc.**

Indicatorul „la sediul poliției” este unul îngrijorător. Or, tergiversarea informării persoanei reținute în privința existenței drepturilor aflate la îndemână, înseamnă o neglijare a garanțiilor consacrate în legislația procesual penală și o posibilă încălcare în lanț a altor drepturi sau o îndeplinire formală a îndatoririi de creare a „consimțământului conștient”. Scopul unui asemenea principiu nu devine expresia de suprafață, ci posibilitatea efectivă de exercitare, de evaluare în ce mod derulează procesul reținerii și dacă, în interiorul acestora, ofițerii de poliție acționează echilibrat, urmărind un scop legitim.

67% din angajații chestionați au susținut că persoana responsabilă de anunțarea persoanei reținute despre drepturile procesuale la reținere este „ofițerul de urmărire penală” și alții au anunțat că este „ofițerul de poliție care a reținut”. În continuare, toți angajații au menținut că în inspectorat există panouri informative despre drepturile reținuților.

3 din 10 reținuți (sau deseori) uzează de dreptul la tăcere. În același timp, majoritatea angajaților susțin că explică reținuților despre dreptul la tăcere/ drepturile procesuale și se asigură că aceștia au înțeles esența acestuia, inclusiv prin *consemnarea* în procesul-verbal de comunicare a drepturilor sau prin scrisoarea de marcă a drepturilor.

D3. ASIGURAREA DREPTULUI LA INFORMAREA RUDELOR DESPRE REȚINERE:

Potrivit chestionaților, rudele/ apropiații sunt informați cu privire la reținere conform art.173 (alin. 1) din Codul de procedură penală al R. Moldova. Informarea este efectuată telefonic de către ofițerul de serviciu sau ofițerul de urmărire penală și nu este realizată, dacă nu sunt cunoscute datele de contact (34% din chestionați). La fel, majoritatea au enunțat că nu au existat temeieri de a amâna înștiințarea rudelor sau a terțelor persoane despre reținere.

D4. ASIGURAREA DREPTULUI LA AVOCAT:

Potrivit șefului IP colaborarea cu avocații din cadrul Sistemului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat este bună. Aceștia se prezintă ori de câte ori este necesar, de la 30 min – la 1 oră. La fel, există o conlucrare bună cu procurorii. Reținuților li se oferă dreptul de a avea întâlniri cu avocatul în condiții de confidențialitate în birourile ofițerilor de urmărire penală.

La fel, avocații beneficiază de întâlniri cu clienții săi în biroul din izolator. Aparent, biroul din izolator, asigură confidențialitatea discuțiilor cu persoanele arestate. La momentul vizitei, nu aveau loc audiențe cu avocații.

Majoritatea chestionaților au susținut că printre primele acțiuni realizate de avocați sunt *convorbiri confidențiale cu persoana reținută*. 33% din chestionați au afirmat că persoana reținută și avocatul nu formulează obiecții la actul reținerii. Restul au menționat că toate obiecțiile se fixează în procesul-verbal al reținerii, fie se înregistrează. **Avocatul Poporului amintește că obiectarea conținutului procesului-verbal de reținere urmează a fi în toate cazurile o opțiune declarată, efectivă, nelimitată tuturor participanților la acțiunea de reținere. Recurgerea la un astfel de mijloc de apărare asigură atestarea defecțiunilor, înlăturarea acestora, repunerea în drepturi, repararea prejudiciilor cauzate astfel în vederea atingerii aplicabilității principiului egalității armelor în proces.**

D5. ASIGURAREA DREPTULUI LA INTERPRET/ TRADUCĂTOR LA REȚINERE:

În cadrul statelor inspectoratului există funcția de traducător-interpret. Traducătorul, care efectuează traducerea în/din limba rusă este angajat pe 0,5 salariu. Nu există traducător de limbi străine. Însă, șeful adjunct al IP a menționat că în caz de necesitate sunt contractați traducători din mun. Chișinău.

Majoritatea chestionaților au menționat că au perceput maniera identificării limbii pe care persoana reținută o posedă prin dialog. În aceste cazuri, aceștia au apelat la serviciile unui traducător. În calitate de persoane participante în calitate de interpret, angajații chestionați au notat

că acestea sunt *pedagogul angajat, un angajat al poliției sau interpret autorizat*. Aceștia participă la toate acțiunile procesuale în calitate de interpret. Însă, la întrebarea ce acte procesuale sunt traduse, angajații au menționat că doar *înscrisul de marcare a drepturilor și obligațiilor*. Calitatea interpretării este una *bună*. Interpretarea are loc doar în prezența fizică.

D6. DURATA PRIVĂRII DE LIBERTATE:

Durata privării de libertate nu depășește 72 ore. Totuși, în perioada pandemiei publice, durata aflării persoanei reținute în izolator a fost extinsă **de până la 7 zile**. Nu au fost admise întreveneri cu rudele, nici o persoană străină nu a putut să intre în izolator pe perioada pandemiei, au menționat reprezentanții Serviciului detenție și escortă.

Potrivit chestionaților, timpul trecut de la reținerea persoanei până spre plasarea acesteia în detenția provizorie este de *20 min, după întocmirea materialelor procedurale sau după reținerea de facto și de jure*. Timpul trecut în detenția provizorie, potrivit majorității este de 24 ore. În același timp, angajații chestionați au afirmat că *nu cunosc* date privind persoanele deținute provizoriu la moment. **Indicatorii de recunoaștere a necunoașterii situației interne, ridică probleme serioase în partea ce ține de profesionalism sau de administrarea activității IP Căușeni. O asemenea abordare se răsfrânge negativ asupra persoanelor private de libertate, or indiferența admisă în proceduri restrictive, permite în lanț: neglijență, nerespectarea drepturilor consfințite de Codul de procedură penală. Este esențială, în circumstanțele centralizate, manifestarea unei atitudini conștiincioase, empatică, privitoare punerii în practică a garanțiilor procesual-penale oferite persoanei reținute. O societate democratică se menține numai dacă autoritățile puse în serviciul comunității, țin cont de principiul umanismului și își manifestă funcțiile coercitive doar în raport cu situațiile extreme care le invită.**

D7. ASIGURAREA DREPTULUI LA EXAMINARE MEDICALĂ LA REȚINERE:

Asistența medicală a deținuților este asigurată ori de câte ori este necesar. Izolatorul dispune de un cabinet medical și un felcer care activează de la orele 8.00-17.00. În cazul crizelor de sănătate la deținuți, felcerul sau angajații poliției solicită serviciul medical de urgență (112). Reținuții sunt examinați de către felcer atât la intrare, cât și la ieșire din izolatorul de detenție provizorie. Potrivit felcerului persoanele reținute sunt monitorizate pe tot parcursul zilei. Potrivit persoanei reținute acesta a comunicat că a fost examinat medical după reținere la spitalul din r. Stefan –Vodă înainte de a fi etapat la IP Căușeni. Apoi în IDP Căușeni a fost examinat de către felcer.

Menționăm că potrivit normelor Comitetului European pentru prevenirea torturii, examinarea medicală a deținuților plasați în custodia poliției reprezintă una din cele trei garanții fundamentale împotriva relelor tratamente. Medicul trebuie să consulte și să examineze fiecare deținut cât de repede posibil după admiterea acestuia în instituție și după aceasta să-l examineze, în caz de necesitate, cu scopul de a descoperi boli fizice sau psihice și a lua toate măsurile necesare; a separa deținuții bănuți de existența unor boli infecțioase sau contagioase; a depista defectele fizice sau psihice care ar putea dăuna procesului de reabilitare și a determina capacitatea fizică de lucru a fiecărui deținut (SMR, Regula 24).

E. CONDIȚIILE DE DETENȚIE

Izolatorul a fost renovat și dat în exploatare prin Ordinului IGP în decembrie 2019. IDP Căușeni asigură deținerea persoanelor reținute de către IP Ștefan Vodă, Direcția IGPF. În izolator se afla o persoană reținută de către poliția Căușeni. Izolatorul dispune de 5 celule, biroul medicului, curtea de plimbare, cameră de anchetă, punct de distribuție alimentară. Capacitatea de detenție este de 10 persoane.

Potrivit *Registrului observațiilor și propunerilor în urma controalelor în IDP*, activitatea izolatorului este verificată de Șeful serviciului detenție al IP Căușeni și procuror. Ultima mențiune din registru despre verificarea izolatorului a fost efectuată la 27.11.2020 de procuror. Izolatorul nu este verificat de conducerea IP Căușeni, ceea ce este un factor negativ.

La general, în momentul vizitei, starea igienică izolatorului era nesatisfăcătoare. A fost observată mizerie atât în celule cât și în încăperea de repartizare a hranei. Una dintre explicații, ar fi fost că urmare a eliberării mai multor deținuți, nu s-a reușit realizarea curățeniei.

Însă, potrivit *Registrului de evidență a persoanelor reținute* observăm că la 24.11.2020 au fost plasate, deținute și apoi eliberate 4 sau 5 persoane. Ulterior, la 26.11.2020 a fost plasată, deținută și eliberată o persoană și la 29.11.2020 a fost plasată o persoană. Cu toate acestea, nu există vreo justificare rezonabilă pentru a menține izolatorul renovat din fonduri europene în stare igienică proastă, inclusiv această atenție trebuie să fie mult mai sporită având în vedere starea de urgență în sănătate publică și a nivelului de risc al transmiterii virusului SARS-CoV-2. Echipa de vizită a fost asigurată că observațiile constatate vor fi remediate imediat.

E1. Condiții materiale în celulele funcționale:

- ✓ Celulele dispun de veceu și lavoar, baie-grup sanitar.
- ✓ Ferestrele celulelor sunt de dimensiuni acceptabile.
- ✓ Celulele dispun de lumină artificială;
- ✓ Lenjeria de pat saltele și plapume curate;
- ✓ Aerisirea artificială este funcțională;
- ✓ Celulele sunt asigurate cu încălzire centralizată pe timp de iarnă.

Carențe: Starea igienică a celulelor era nesatisfăcătoare. Astfel, în una din celule au fost observate două măști medicale de protecție aruncate pe jos. În două celule au fost observate ștergare folosite care atârnavă pe ușa din baie, deși celulele nu erau populate. Pernele erau plasate pe masă, iar în majoritatea celulelor păturile și lenjeria de pat erau deșternute.

Foto_OAP_IP Căușeni_celulă_IDP_30.11.2020

Foto_OAP_IP Căușeni_celulă_IDP_21.06.2017

E2. Alimentația reținuților

În privința alimentației persoanelor plasate în izolator, administrația izolatorului a afirmat existența unui contract de prestări servicii cu o companie ce furnizează servicii de alimentare a persoanelor de 3 ori pe zi. Persoana responsabilă, face comandă către agentul economic cu privire la numărul de porții în conformitate cu prevederile HG 609/2006. Un angajat al Serviciului detenție și escortă ridică produsele livrate de la prestatorul de servicii alimentare. Încăperea de repartizare a hranei este într-o stare igienică nesatisfăcătoare. Pe mese erau resturi vegetale, sub masă erau depozitate hârtii și cutii de conserve folosite pline cu furnici.

Foto_OAP_IP Căușeni_odaia de repartizare a hranei_IDP_30.11.2020

E3. Curtea de plimbare

Potrivit art.215 din Codul de Executare al R. Moldova, condițiile de deținere a căruia, în virtutea regimului sau a sancțiunii disciplinare aplicate, limitează aflarea lui la aer liber, i se acordă o plimbare zilnică cu o durată de cel puțin o oră. Astfel, izolatorul dispune de o curte special amenajată pentru plimbările zilnice ale deținuților. Potrivit însemnărilor efectuate în **Registrul de**

scoatere din cameră/celulă și a plimbării la aer liber precum și a discuțiilor cu responsabilul pe IDP și persoana reținută, constatăm că, persoana reținută este scoasă regulat la plimbare.

E4. Biroul medical

Izolatorul dispune de 2 cabinete medicale amenajate. Birourile reprezintă două odăi dotate cu mobilier și minimul necesar pentru examinarea medicală și acordarea asistenței medicale primare și păstrare a medicamentelor.

E5. Biroul de audiență:

Biroul de audiență este dotat cu o masă, scaune. Din spusele responsabilului pe IDP acțiunile de audiere a persoanelor reținute precum și întrevederile cu avocații se efectuează în acest birou, dar uneori acțiunile de audiere se petrec și în birourile ofițerilor de urmărire penală.

Foto_OAP_IP Căușeni_birou de audiență_30.11.2020 Foto_OAP_IP Căușeni_birou de audiență_21.06.2017

Supravegherea deținuților se realizează de un/doi angajați ai Izolatorului în mod direct, și cu ajutorul camerelor video. Ușile camerelor de detenție fiind prevăzute cu vizor și vizetă. Holul Izolatorului și biroul pentru audiență și întrevederi sunt supravegheate video.

F. ESCORTAREA ȘI TRANSPORTAREA REȚINUȚILOR:

IP Căușeni este asigurat cu un mijloc de transport standardizat pentru etaparea persoanelor reținute. Serviciul detenție și escortă transportă zilnic sau la necesitate deținuții în/din IDP la Penitenciarul 13 Chișinău. O problemă invocată de conducerea IP Căușeni este că instituția penitenciară nr.13 nu primește persoanele deținute după orele 17.00 min., precum că de multe ori sunt nevoiți să facă cale întoarsă.

G. INCIDENTE/ABUZURI/ RELE TRATAMENTE

În perioada vizitei, plângeri referitor la abuzuri / tratament inuman și sau degradant din partea angajaților izolatorului nu au parvenit. Potrivit angajaților, incidente sau violențe între deținuți nu au fost înregistrate.

H. CONSTATĂRI/ RECOMANDĂRI:

- A. Renovarea izolatorului și redeschiderea acestuia este binevenită în contextul asigurării garanțiilor fundamentale împotriva torturii și altor forme de rele tratamente;
- B. Condițiile materiale din izolatorul de detenție sunt conforme standardelor minime de detenție;
- C. **IP Căușeni urmează să întreprindă măsuri regulate și obligatorii pentru igienizarea izolatorului și lichidarea carențelor expuse în raport;**
- D. Efectuarea controalelor regulate în izolator de către conducerea IP Căușeni cu efectuarea mențiunilor în registru.
- E. *De jure*, angajații poliției chestionați susțin că respectă prevederile legale cu privire la reținere și asigurarea drepturilor fundamentale la reținere;
- F. **A se asigura că persoanei reținute i se transmit copiile tuturor materialelor cauzei în limba pe care o posedă sau o înțelege și nu doar se recurge la un simplu dialog verbal;**
- G. Angajații IP Căușeni nu cunosc în totalitate informații despre condițiile de detenție, facilitățile necesare, numărul persoanelor reținute/ deținute. Ar fi preferabil ca aceștia să cunoască situația din interior, indiferent dacă nu există mențiunea respectivă în atribuțiile de serviciu;
- H. Angajații IP Căușeni nu disting atribuțiile traducătorului și interpretului, or le confundă;
- I. Reiterăm că examinarea medicală a deținuților plasați în custodia poliției reprezintă una din cele trei garanții fundamentale împotriva relelor tratamente. Medicul trebuie să consulte și să examineze fiecare deținut cât de repede posibil după admiterea acestuia în instituție și după aceasta să-l examineze, în caz de necesitate, cu scopul de a descoperi boli fizice sau psihice și a lua toate măsurile necesare; a separa deținuții bănuiți de existența unor boli infecțioase sau contagioase; a depista defectele fizice sau psihice care ar putea dăuna procesului de reabilitare și a determina capacitatea fizică de lucru a fiecărui deținut;

Urmare, a constatărilor în perioada vizitei, conducându-ne de prevederile art.24 a Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):

PROPUNEM:

- 1) A lua act de constatările și concluziile Raportului de vizită la IP Căușeni din 30/11/2020;
- 2) A plasa raportul pe site pentru informare și remiterea acestuia către IGP și IP Căușeni;
- 3) A include constatările respective în Raportul tematic al Avocatului Poporului privind situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției.

Executor:

Iurie DUBENCO,

consultant principal, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /

Coordonat:

Alexandru ZUBCO,

șef Direcție, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /